

Årsberetning 2015

Naturhistorisk Forening for Nordsjælland

MRSA

Nyt år. Nyt lokale. Bestyrelsen var spændt på, om nogen fandt frem til aftenen. Vi blev mange ca. 50 personer, som intenst lyttede til professor/overlæge Henrik T. Westh, der fortalte om, hvordan de forskellige stafylokokbakterier er blevet resistente over for de mest anvendte antibiotika. Er det ikke utroligt, hvad vi har nået at lave af ulykker i løbet af de sidste 50 år, hvor vi kritikløst har anvendt antibiotika præventivt til husdyr. Nu sidder vi i gyllen.

Fiil sø

I februar fortalte professor Bent Aaby om Fiil søs geologi, og landskabsudvikling og vegetationshistorie gennem de sidste 8000 år.

Vi fik en grundig introduktion til forårets tur, og da Bent Aaby er medlem af bestyrelsen i Aage V. Jensens Fonde, kunne han fortælle om de områder, som bliver opkøbt og beskyttet af Fonden. **Artsliste.**

Insekter på menuen

I marts gav seniorforsker Hans Joachim Offenberg institut for Bioscience fra Aarhus Universitet en mængde viden om, hvordan der forskes i at skabe føde til mennesker af insekter.

Det bliver dog ikke danske røde myrer som på Noma, men måske melorme og larver. De kan produceres og omdannes til proteinpulver. Det kan måske blive nødvendigt, da vi ikke har fået styr på befolkningsekspllosionen i visse dele af verden.

Danske vilde lægeplanter

Andet foredragsaften i marts var med hortonom og Ph. D. i botanik og tropisk økologi Ina Giversen.

Hun fortalte om alle de beskrivelser, som der findes af planter og deres anvendelse som medicin. Det var en fantastisk historisk viden, hun fremlagde for os, men al den viden om fortiden samt hendes studier i troperne har sammen med hendes fantasi ført til, at hun i dag kan fremstille et kosttilskud, der har en forbedrende virkning på personer med dårlig sædkvalitet. Vi håber, Ina Giversen kan finde vej gennem den jungle af love, som der er, før hun kan få kosttilskuddet markedsført i EU.

BioWide

I april fortalte mosekspert ved Københavns Universitet Irina Goldberg om det projekt, der i løbet af 3 år skal kortlægge biodiversiteten i Danmark. Der bliver udtaget prøveflader, og derefter bliver alt registreret.

Det er et stort arbejde og kræver stor udholdenhed.

Der er fundet nye arter, og alt kan ses på **biowide.dk**, **[facebook.com /groups/biowide](https://www.facebook.com/groups/biowide)** og **biodiversitet.nu**.

Bio Vækst

I april tog nogle af vores medlemmer mod tilbuddet om et besøg på det anlæg, som omdanner hillerødborgernes madaffald. Vi fik en grundig teoretisk gennemgang af Peter Brønnum, som er projektleder af biogasanlægget, som arbejder med den teknologi, der hedder Aikan.

Der produceres altså biogas (energi) og kompost (næringsstoffer)

Komposten bruges i landbruget omkring Holbæk. Det er så rent takket været at det har været over 70 grader i over en time. Det skulle være så rent, at det kan bruges til økologisk gødning. Men gevinsten er først og fremmest biogassen. Det var godt at få viden om det. Alle, der er irriterede over at skulle sortere ved kilden, burde tilbydes et kursus, som det vi fik. Men der er planlagt et oplysningscenter på den nye rensningsanlæg og genbrugsstation, som bygges i Hillerød. Det kan oplyses, at der nu produceres 32 mill. m³ biogas i Danmark. I slutningen af året 76 mill. m³. I 2016 179 mill. m³ hvilket vil svare til 100.000 parcelhuses opvarmning.

Det går særlig fremad i Østjylland. Forhåbentlig kan al gyllen blive udnyttet i biogasanlæg, så vi kan blive fri for den ildelugtende del af gyllen på markerne.

Samarbejde med Skovskolen

I Nødebo er der mange studerede, der går på forskellige kurser på Skovskolen, nu en del af Københavns universitet. Vi har kontakt til Bo Tegllhus, som i august havde gjort sit første hold færdigt, så de unge nu kunne kalde sig naturformidlere. Når man i dag får en uddannelse som skovarbejder, kan man vælge linje/et speciale. Det blev en fin dag, hvor de unge brugte os som tilhørere og lod os afprøve deres aktiviteter. De unge havde gjort meget ud af alle deres stader, og de var alle gode til at formide deres speciale. Se billeder fra dagen på vores hjemmeside, under galleri.

Fotokursus

For 4. gang har Hans-Henrik Ibfelt arrangeret fotokursus med naturfotograferne Rune Bjerre og Henry von Würden Jørgensen som instruktører. Der var et pænt fremmøde og det blev et velgennemført kursus. Den 21. april var der teoriaften og den 25. april workshop i Valby Hegn, som var en ny lokalitet for de fleste af deltagerne. Endelig var der evaluering den 6. maj, hvor deltagerne viste deres udbytte af kurset i form af mange flotte naturbilleder.

Ekskursion til Karen Blixen Museet og parken

I maj besøgte vi Karen Blixens fuglepark. Parken på 15 ha har nu ligget som fuglereservat siden hendes død.

Det er dejligt, at der er en oase, hvor borgere og turister kan gå en tur i et lille paradis på en kyststrækning, der ellers er præget af aflukkede arealer. Hørsholm støtter årligt og de to sidste år har der været ydet ekstra meget, fordi der var træer, der skulle fældes af sikkerhedsmæssige årsager. Vi må håbe, at haven bliver ved med at være tilgængelig, for der er jo nogle, der altid har lyst til at udstykke. Brug parken, når I har gæster. Guidningen i huset var god. En dansktalende, ung italiener talte med stor indlevelse om Karen Blixen. Turen sluttedes med en tur gennem parken ved Nivågård, hvor rododendron var i blomst. Fællesprogrammet sluttede med et kig på fuglene i Nivåbugten, hvor Fugleværnsfonden har et dejligt område, som passes af lokale ornitologer.

Kr. Himmelfartsturen til Vestjylland var en stor oplevelse. Alt var planlagt perfekt af Charlotte Falsmar.

Vi boede godt på Hotel Skarrildhus, og det opvejede, at det var koldt og vådt. Vi fik set nogle af de steder, der er blevet bedre. Gyldensten, Fiil Sø, Tipperne og Skjern Enge. Besøget i Vejle Kommunes nye vådområde omkring Oddebækken, blev en flot afslutning på en vellykket tur. Vi så, hvor meget det betyder, at der er ildsjæle også i offentlige stillinger f.eks. gør biologisk rådgiver Bo Levisen en stor indsats for miljøet.

Vores lokale "eksperter" blandt deltagerne i turen delte ligeledes deres faglige ekspertise med de øvrige deltagere. Det siger vi et stort tak for!

Lene Køhlers rapport er dejlig at læse, hvis man har været der, og den kan bruges som guide af nogen, der gerne vil derover. Rapporten kan læses på vores hjemmeside, downloades og videresendes til venner.

Skansebakken

I august fulgte mange mennesker med landskabsarkitekt Kirstine Thoresen-Lassen fra Hillerød Kommune rundt i det genoprettede terræn på Skansebakken. Det fremstår nu som et dejligt åbent område, og det er lykkedes at danne en gruppe, der frivilligt laver miljøarbejde på stedet.

Svampeturen til Jægersborg

Midt i september arrangerede vi svampetur med eksperten Flemming Rune. Der var ikke så mange svampe, men heller ikke så mange deltagere, så der var kun få, der blev skuffede.

Rovfugle

Bestemmelse af rovfugle i felten var en oplevelse. Alle følte, at de havde oplevet noget ekstraordinært. Der var en stilhed over forsamlingen, så det blev oplevet som en retræte. Ingen generende lyde, ingen underlægningsmusik, udelukkende koncentration om Klaus Malling Olsens fascinerende måde at undervise på. Han viste de afgørende kendetegn på de vigtigste rovfuglearter, som vi kunne forvente at se på søndagens ekskursion. Han forstod på en instruktiv måde at fremhæve de væsentlige kendetegn.

Søndagens ekskursion blev desværre præget af tåge, så rovfugletrækket udeblev. Men over Øresund så vi edderfugleflokke, skarver, måger og en flok sortænder. Derefter tog vi til Hellebæk Avlsgård, hvor vi var heldige at se en fiskeørn, en blå kærhøg, en hvid og en brun musvåge og den sjældne lille flagspætte. Turen sluttede på Skansebakken, hvor vi så en flok sjakkere og nogle engpibere.

Flagermus

Efter en del problemer med teknikken fortalte biologen Julie Dahl Møller levende og engageret om et af hendes specialer - de danske flagermus. Hun illustrerede foredraget med en del film og lydoptagelser af flagermus i forskellige situationer. Det var imponerende at se billeder af, hvordan vandflagermus fanger fisk. Vi fik også en forståelse af, hvorfor flagermus er truede dyr i Danmark. Spørgelysten var stor, og flere ville gerne vide lidt om, hvordan man kan tiltrække flagermus til sin bolig. Vi vil holde kontakt med Julie.

Billedaftener

De fleste af vores botanikere er gode til at tage billeder af planterne. Helt overvældende kan det virke, når man er til billedaften. Men når man kender planterne, eller selv har været med på turen, er det som at genopleve sommeren.

Alle kommer imidlertid ikke til Armenien og Georgien, så da Elsebeth Bindslev, Irina Goldberg og Inger Vedel viste billeder fra Armenien, og Christian Rørdam viste sine billeder fra Georgien, var der fuldt hus. Tak for at I i januar ville dele jeres oplevelser med os.

Fugleture 2015

Foreningen har gennemført 4 fugleture i årets løb.

I foråret besøgte vi Ll. Lyngby Mose og Freerslev Hegn og i efteråret Holløse Bredning og Møllekrogen samt fugletårnet ved Favrholt.

Deltagerantal fra 8 til 12.

Vejret har ikke rigtig været med os. I foråret blev vi ramt af blæst og kulde (som alle andre). I september havde vi dog sol - men ikke så mange fugle - på turen til Holløse Bredning.

På den seneste tur til Møllekrogen og Favrholt var det koldt og diset, men vi fik da set omkring 30 forskellige fugle - især andefugle og hundredvis af viber.

På denne - den seneste tur - havde vi glæde af foreningens nyindkøbte teleskop.

Botaniktur 2015

18. april havde vi årets første botaniktur, som gik til Boserup Skov, hvor forårsfloret viste sig fra sin smukkeste side. 5. maj endnu en skovtur, det var til Lystrup Skov, som også har en hel del at byde på. 8 af årets i alt 13 botaniktur var til lokaliteter i Nordsjælland, mest aftenture på hverdage. Der var tale om gode gensyn med kendte steder, hvor vi har fulgt floraen gennem mange år - f.eks. Rusland og Heatherhill, som i år blev udvidet med et besøg på A.P Møllergrunden, hvor der for to år siden blev fundet en stor bestand af **kamillebladet månerude**. Vi var imponerede, selv om planterne i år på ekskursionstidspunktet ikke var så langt fremme. Lynge Grusgrav viste sig efter nye stianlæg at være et meget fint sted at botanisere. Der er her tale om en artsrigdom ud over det sædvanlige.

Forklædet på Orø er et rigkær, hvor der er iværksat naturpleje til gavn for bl.a. den sjældne orkidé **mygblomst**. Vi gennemførte trods regn heldigvis turen og fandt, hvad vi søgte.

Engene ved Udby Vig på Tuse Næs var en ny og spændende lokalitet, hvor vi bl.a. så en stor bestand af **pletet gøgeurt**.

Turen til Korselitse Mellemskov på Falster blev aflyst, men vi havde 25. august en ekstra aftentur, som gik til Bolund nord for Risø. Det blev en meget fin tur, som sluttede med et helt specielt fund: en stor bestand af **smalbladet hareøre**.

Foruden at være tovholder for alle turene, har Hanne Ertmann lavet en nærmere beskrivelse af alle botanikturene med tilhørende plantelister, som Charlotte Falsmar har lagt på foreningens hjemmeside. www.naturnord.dk.

Grønt Råd

Naturhistorisk Forening for Nordsjælland har været repræsenteret ved alle møderne. Det er godt at være orienteret om, hvad der sker i kommunen. Det er dog ikke stor indflydelse vi har. Der arbejdes for, at vi skal have en politiker med til møderne, så forbindelsen mellem politikere og Grønt Råd kan styrkes. Det er store ændringer, der sker i Hillerød Kommune. Se blot følgende klip: **Solrødgård Klima- og Miljøpark**.

Hillerød Forsyning skriver om det her:

<http://www.hillerodforsyning.dk/klimaogmiljopark/statusogbilleder/>.

Nyt tiltag.

Denne forening eksisterer kun, fordi så mange føler, at det er deres forening.

De foreninger, hvor formanden tror, at han kan klare det hele selv, går ned.

Jeg får lov at læse beretningen op, men det er hele bestyrelsens beretning.

Bestyrelsen har mange forskellige kompetencer, og støtter hinanden. Men uden alle de andre, der også gør noget, ville der ikke foregå så meget.

Tænk på Hanne Ertmann, der holder sammen på de særligt botanikinteresserede og alle dem, som hun får til at lede ture og vise billeder på billeddaftenerne.

For at få endnu flere kan få glæde og føle et ansvar for foreningen, starter vi i det nye år noget nyt:

Min natur

Naturen hvor jeg bor - et medlem viser rundt.

Biodiversitet

- *Det er noget der skal være i skovene og på markerne.*
- *Det er noget kommunerne, landmændene og skovdyrkerne skal klare.*

Eller?

Nej, vi har alle et ansvar. Man kan gøre meget selv.

Først og fremmest skal vi fokusere på al den natur, der er i vores haver og eget nabolag. I løbet af foråret starter vi, og allerede nu kan man melde sig som vært. Man behøver ikke at vide noget om naturen, bare man har planlagt en rute. Deltagerne ved jo alle lidt, og sammen bliver det til en del.

Michael Landt har allerede meldt sig. Han vil starte med at vise os sin hæk, og så skal vi sammen finde ud af, hvor mange træarter der gemmer sig i den. Bagefter skal vi se på en jordvold, hvor planterne er ved at invadere den bare jord. Der er sikkert også bare pletter på byggepladsen omkring Holte Kirke, som er værd at se på.

Fremgangsmåde: Et medlem kontakter Ida-Lykke.

Følgende skal så fastsættes:

Startsted: Adresse og gode råd om parkering i nærheden.

Tidspunkt: Dato, tidspunkt og ca. varighed. Den, der inviterer bestemmer om det skal være hverdagsaften eller weekend, men det må selvfølgelig ikke ligge på et tidspunkt, hvor foreningen har andet arrangement. En til to timer er nok. Der bliver så også tid til at fotografere. Hvad er smukkere end en sommerfugl, men hvor tit giver vi os tid til at se på den i lang tid.

Mål:

Det mange af vores medlemmer får lært alt det almindelige.

Og vi får gjort mange opmærksomme på, hvor meget der er at opleve i nærmiljøet.

Det vil glide lettest, hvis nogle dygtige inden for alle områder deltager. Så vi håber, at nogle, der har viden at dele ud af, vil deltage.

Vi skal undersøge biodiversiteten i det nære, som jo på landsplan fylder meget.

Det er ingen opfordring til havevandring, men er der nogen, der vil vise, hvordan de har fået en blomstereng til at lykkes, eller hvis nogen vil vise, hvordan det er lykkedes dem at holde bier eller høns i en almindelig have, skal de selvfølgelig vise det.

Vi skal give os god tid, så vi når at se alt, både insekter, snegle, fugle og planter. Det er altså ingen motionstur.

Vi skal sammen øve iagttagelsens kunst.

På bestyrelsens vegne

Ida-Lykke Bang
bangogbang@mail.dk